

[Fischer]

ved for hyppig høst; skov fældes, uden at det derved ryddede land tages fornuftigt i brug; hver tolvte uge fældes skovarealer på størrelse med Danmark; ørken får lov til at brede sig; det livsvigtige ozonlag er truet; der drives rovdrift fra mange forskellige nationers side på fiskebestanden i mange af ulandenens kystområder – vi kan bare tage Namibia.

Det er godt, at vi får disse problemstillinger trukket klart op, for de vedrører os og i endnu højere grad de kommende generationer, og det er ikke underligt, at mange unge i vort land er stærkt optaget af disse problemstillinger.

Jeg finder det derfor meget positivt, at udenrigsministeren nu tager skridt til udarbejdelse af en egentlig miljøhandlingsplan på bistandsområdet. Jeg håber, Danmark her kan komme til at fremstå som et godt eksempel af international betydning, for set i forhold til de miljødudfordringer, vi globalt er stillet over for med ørkenens udbredelse, regnskovens ødelæggelse og truslen mod ozonlaget må vore hjemlige problemer forekomme som pebernødder, men med udgangspunkt i vor egen aktive miljøindsats har vi gode forudsætninger for at lade de miljømæssige hensyn spille aktivt ind i dansk bistandssamarbejde.

Men vi skal heller ikke overse det kulturelle aspekt. Den forcerede udvikling i ulandene, hvor natur misbruges, regnskov udryddes og dyrearter udryddes, er også en ødelæggelse af årtusindgamle kulturer. Hensynet til og respekten for disse gamle kultursamfund bør have en central plads i dansk bistandsarbejde.

Udenrigsministeren har på realistisk måde beskrevet nogle perspektiver for den danske indsats. Den nogenlunde ligelige fordeling af de to hovedhjælpeformer er basis for den brede politiske enighed, men her må det være berettiget at understrege, at lige så vel som at vi nu og da underkaster Danida et hovedeftersyn, må den multilaterale hjælp også til stadighed underkastes analyser for dens effektivitet. Vi har i længere tid set eksempler på, hvordan det internationale bistandsbureaukrati har udvist kostbar forsømmelighed. Jeg tænker ikke mindst på den ineffektivitet og det administrative spild, der præger UNESCOs arbejde. Men kritikken må også omfatte FAO, der stadig tager flere og flere opgaver op uden en fornuftig prioritering, så

arbejdet bliver overfladisk og ineffektivt. I forbindelse med de store sultproblemer i Afrika har andre organisationer end FAO vist sig mere virkningsfulde. Vi må altså aktivt modarbejde bureaukratiseringen af FN-hjælpen, selv om der naturligvis også er positive eksempler at henvise til, f.eks. UNICEF.

Fra dansk side har vi længe været kritiske over for FNs store udviklingsorganisation UNDP, fordi Danmark trods sit meget store bidrag kun kan opnå meget beskedne leverancer. Set f.eks. over en 4-årig periode i begyndelsen af dette årti opnåede de store europæiske lande over 25 pct. af UNDPs leverancer til trods for bidrag på kun 15 pct. Danmark bidrog alene med 6 pct., men fik kun godt 1 pct. af ordrerne. Det er altså rigtigt, som det er udtrykt, at den danske UNDP-støtte skaber arbejdspladser, men det er i Vesttyskland, England og Frankrig.

Der er naturligvis gjort forsøg på at rette op på det, men vi sidder alligevel tilbage med smulerne og det indtryk, at der ikke gøres tilstrækkelige forsøg på at stille os bedre, netop fordi vi betragtes som en sikker bidrager. Det må vi fortsat understrege over for UNDP.

Vi deler ministerens betragtninger vedrørende gældsbyrdens altoverskyggende negative betydning for de fattige ulande, og vi kan derfor støtte forslaget om mere bunden gavebistand frem for lån. Vi har lige i går set et eksempel på, hvordan en stor amerikansk bank har måttet håndtere dette vanskelige problem.

Vi kan i øvrigt støtte forslaget om, at mennesker i særlige fattigdomsområder i lande, der ikke nødvendigvis statistisk er i kategorien »mindst udviklede«, også kan få støtte. Vi lægger megen vægt på det gode og rigt varierede arbejde, der udføres af de mange private ulandsorganisationer. Vi finder det vigtigt, at disse organisationer fortsætter med at have den nødvendige folkelige bredde og kontakt, og at man undgår en bureaukratisering som led i en alt for snæver binding til de statslige aktiviteter og den statslige støtte. Derfor er det også vigtigt med de frivillige bidrag gennem indsamlinger hos medlemmer og i befolkningen i sin helhed.

Vi finder det rigtig at inddrage spørgsmålet om overholdelse af de fundamentale menneskerettigheder i ulandsdebatten, ikke mindst af to årsager: dels ville det af gode